

7.2 Imperativ

Sk 16,31: πιστευσον ἐπι τον κυριον Ἰησουν – Uvěř v Pána Ježíše!

πιστευσον sděluje rozkaz (nebo povzbuzení/nabádání). πιστευω je teď v odlišném způsobu – imperativu.

7.2.1 Tvoření imperativu¹

	présens	aorist
2. os. sg.	λυε	λυσον
2. os. pl.	λυετε	λυσατε

Poznámky

- Imperativy jsou buď v singuláru (určené jedné osobě), nebo v plurálu (určené více než jedné osobě).
- Imperativy jsou buď v přítomném čase, nebo v aoristu.
- Tyto imperativy jsou známy jako imperativy 2. osoby – protože jsou to příkazy „tobě/vám“, abyste něco udělali.
- Všimněte si, že imperativ aoristu nemá přímnožek. Je to proto, že přímnožek označuje minulý čas, ale v imperativu rozdíl mezi (gramatickými) časy je pouze ve vidu, ne v čase.
- Imperativ aoristu má sufix σ stejně jako v indikativu.
- 2. os. pl. impt. prés. vypadá stejně jako 2. os. pl. ind. prés. (λυετε může znamenat jak „rozvazujete“, tak také „rozvazujte!“ – kontext obvykle objasní, o jaký tvar se jedná).
- Slovesa zakončená na εω sledují obvyklá pravidla pro stahování, která dávají imperativy: φιλει, φιλειτε, φιλησον, φιλησατε.

Nápověda

Je snadné splést si indikativ futura a imperativ aoristu (oba mají sufix σ a žádný prefix). Klíčové jsou proto koncovky.

- Sk 16,31: πιστευσον ἐπι τον κυριον Ἰησουν
 - Uvěř v Pána Ježíše! (imperativ aoristu)
- Mt 27,42: πιστευσομεν ἐπ' αὐτον
 - Uvěříme v něj. (indikativ futura)

7.2.2 Rozdíl mezi imperativy přítomného a aoristického

Řečtina je flexibilní v tom, že může pro příkaz použít buď přítomné, nebo aorist, přičemž rozdíl je ve vidu.

Důležitá gramatika

přítomné – proces/nedokonanost

aorist – neurčený/dokonanost

Imperativ přítomného vyjadřuje „průběh“ – tj. příkaz, aby se něco dělalo buď opakovaně, anebo nepřetržitě – „dělej to“.

Imperativ aoristického je neurčený. Někdy je skutečně neurčený (nebo výchozí) – nejjednodušší forma imperativu. Někdy je záměrně použitý jako protiklad k použití přítomného pro průběh, aby se zdůraznil „jednorázový“ smysl – „udělej to“.

Nápověda

Většina studentů nesprávně uvažuje o imperativu přítomného jako o obvyklém imperativu a pak buď opomenou imperativ aoristického, nebo uvažují o něm jako o takovém, který zdůrazňuje jednorázovou činnost. Ve skutečnosti je imperativ aoristického obvyklý nebo výchozí – pokud uvidíte imperativ přítomného, měli byste se ptát „Proč je tady použitý příkaz k průběhu?“.

Příklady

- κηρυσσετε το εὐαγγελιον. – Hlásejte evangelium! (neustále: „vytrvejte/pokračujte v hlásání“)
- βλεψατε τα προβατα. – Pohleďte na ovce!

κυριε, σωσον τον λαον. – Pane, zachraň lid!